

A világtjáró fényképalbuma

Írta: Felvinczi Takács Zoltán

Az Andrássy-úti múzeum kertjében fehér virágba borult az öreg eseresznyeфа. Japáni testvérének bimbói is mutatják már halványvörös színüket. A magnolia szirmai egyenkint fejlődnek szét. Ezek a kedves figyelmeztetések egy évforduló — most már a huszadik — közeledtét jelzik.

Hopp Ferenc és jegyese Calderoni Ida 1861-ben.

Mire kinyílik a gyöngvirág, megjön az is: április 28-a, az egykori házigazda születése napja. Ha életben maradt volna, százhatodik évébe lépne akkor. Remélte is valamikor, hogy azok közé a kivételesek közé fog tartozni, akik három számmal jelezhetik életkorukat. — De hiába, a nyolcvanhatodik születésnapot már nem követte a nyolcvanhatedik. Élete nagy öröme azonban tanulságos élvezete maradt az utódoknak. Megkezdett munkája sem szünetel. Keletázsiai művészeti múzeumunk üvegszekrényeibe, amelyeket még az öt világtjáró utról szerencsésen hazatért Hopp Ferenc készítettett, színes papírszeletkékké sorakoznak a kiállított tárgyak mellé. Halványzöldek azokhoz, amiket még az alapító hagyott ránk; narancsszínűek az új szerzemények megjelölésére és vörösek, 1936-os évszámmal, több mint ötszáz darabhoz, annak igazolására, hogy mégsem lett volna indokolt visszatartani a gyűjtemény igazgatóját attól a keletázsiai tanulmányúttól, amelyről ezekkel a tárgyakkal tért haza.

De hát mindenek van ellenzéke. A Hopp Ferenc Múzeum megnyitásának is volt.

Hanem most ne beszéljünk erről. Egyáltalában kár sokat vitatkozni. Hagyjuk az érvelést és maradjunk a szívvel.

Öreg fényképek vannak a kezében. Néhány nagyméretű felvételen, lombos vidék

Hopp Ferenc és expedíciója a kínai falnál.

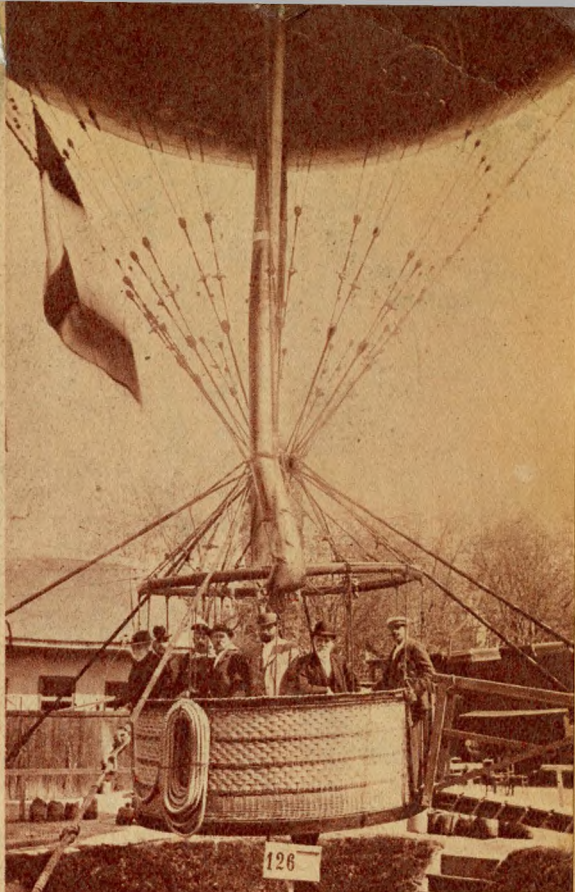
ölen, vidéki város, öreg templommal, tor-
nyos városházával, négyzetes főtérrel
és gyárépületekkel. A morvaországi kis
vámet fészek, Fulnek, ahol Hopp Ferenc
1833-ban látta meg a napvilágot. Tizenhá-
rom éves korában jött el onnan a későbbi
múzeumalapító Pešre, Calderoni István-
hoz, látszerészinnak. Az egyik képe-
látom is az olasz származású öreg pesti
polgárt, Ferenc József-szakállal és bajusz-
szal, az uralkodóról nevezett kabátban, asz-
talka mellett ülve. Ezen földgömb, látásó,
körző, hőmérő, barométer és homokóra.
Hopp Ferenc, aki később társa, veje, majd
pedig, mint üzlet tulajdonos, utóda lett,
már nagyon sokféleképpen vétette le magát.
Az egyik fényképen még a bogárszemű 18
éves fiú jelenik meg előttünk egy szőke
német barátjával. Tíz év múlva, 1861-ben
már jegyesével, Calderoni Idával fényké-
peztetni le magát. A 28 éves körszakállas
férfi zsinóros fekete atillában állt a gép
elé. Így tartották azt akkor illendőnek
azok a tisztas pestiek »die noch Petöfi
g'sehen haben wie er g'savalt hata«. Nekik
bizony, bár sohase tanulták meg rendesen
a nyelveket, annál kevesebb biztatás kel-
lett a magyar ruhához. 1865-ben is magyar
kabátot viselt Hopp Ferenc, mikor régi
barátjával fényképeztetni le magát újra.
Megfordítom a képet és hátlapján azt ol-
vasom: »a Borsos és Doctor — Országút 42.
sz. volt Botánikus kertben Pesten«. De
ugyanabban az esztendőben már megválto-
zik a cég. Egy másik Hopp-arképen
»Borsos József cs. kir. udvari fényképész«
a felírás. A fényképész nem más, mint a
volt híres festő, aki nagyszerűen tudott
bánni az ecsettel, de annál kevésbé lá-
tott a lelkekbe. Mint fényképész azután
egészen jól dolgozott.

Teltek, multak az
évek. Hopp Ferenc egy
földközítengeri útja
alkalmával Tuniszban
készítettett magáról
fényképet, fezzel a fej-
jén. Azután jött az
első nagy világhátról
út. Erről való egy es-
portkép, a Nagy Fal
tövében. Ott ül Hopp
bátyánk, ötvenéves
korában, a cónál! Mellette láthatók a ve-
zetőn kívül, a kulik, a
hordszéket vivő ösvé-
rek és egy pár kínai
fiú. Gyakran jutott
eszembe ez a kép, ami-
kor a helyszínen jár-
tam magam is.

Miért, miért nem,
egy jól megtermett
nőt ábrázoló kép há-
tlapján olvasom e ce-
ruzával írt sorokat:
»Aden 21 Sept 1882,
Indischer Ocean 22
Sept. Melbourne 24
October 1882. Sydney
27 Octob. 1882. Bris-
bane 5. Novemb. 1882.
Baroda 1 February

Hopp Ferenc Tuniszban.

...és meg egy »utazás! A Budapesti Millenniumi
Kiállításon Hopp Ferenc kiprobálja
a légi utazást is.

1883, Shanghai 2—5—1883, Yokohama 30—
5—1883, Im Stillen Ocean 9—6—1883, San-
Francisco 17—6—1883«.

De nemcsak a föld különböző pontjaival,
az emberekkel való kapcsolatok is érdeke-
sek. A Morton College képen olvasom: »El-
késztet de hálás köszönet szíves újévi üd-
vözlétéért. Stein Aurél«. Egy hindu ker-
tész ábrázoló kép hátlapján: »A legjobb
kívánatok Hopp Ferenc Barátomnak. Adja
a jó Isten, hogy még sok éveken át élvez-
hesse legjobb egészségben a világ utazá-
sait. S. J. Telléry, Bombay 1896«. Néhai
Lóczy Lajos, a nagy geologus és földrajz-
tudós arképen nevezi Hopp Ferencet tisz-
telt barátjának. Egy köcsöskalapos arképen
Bezoit Kahné, a régi newyorki főnöke,
1861-ből való. De egy sokkal ismerősebb
név se hiányzik a gyűjteményből, Kugler
Henriké, a híres cukrászé, aki 1892-ben
egy keleti út örömeit osztotta meg jó ba-
rátjával.

Es így tovább!

Mindenütt járt az öreg úr, mindenkit is-
mert és minden érdekelte őt, ami iránt ér-
deklődni érdemes volt. Tudta élvezni és
értékelni a világot. Ezt kapta nagy ado-
mányul a sorstól.

Es amíg ezeket a képeket nézegetem,
felelevenedett előttem a nagy világjáró
élete, amelyről az évforduló napján ápri-
lis 28-án mesélek el néhány részletet a
rádió hallgatónak.